

Dit is de nieuwsbrief van het project WEL in Ontwikkeling. Dit project sluit aan bij het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) en wil nieuwe beweging creëren in situaties die zijn vastgelopen of waarin jeugdigen zich onvoldoende kunnen ontwikkelen.

In dit eerste nummer in het nieuwe schooljaar laten we vertegenwoordigers van drie samenwerkingsverbanden aan het woord. Zij hebben een aanvraag gedaan in het kader van de nieuwe subsidieregeling voor niet-ingeschreven kinderen en jongeren en sluiten aan bij WEL in Ontwikkeling (WIO). Vivian Tevreden, directeur-bestuurder van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden (PPO Leiden), is blij met het project. 'Ieder kind verdient een schoolinschrijving', is haar stellige overtuiging. Fabiënne Smedinga is teamleider van het OPDC en het Expertisecentrum van Samenwerkingsverband VO Fryslân Noard. Haar aanvankelijke scepsis is omgeslagen in enthousiasme. En Denise Verhaaff, regiocoördinator en projectleider Hoogbegaafdheid van het samenwerkingsverband PassendWijs in de regio Arnhem, vertelt hoe WIO wordt ingebed in een bredere aanpak. Lees hun verhaal en laat je inspireren!

Deze nieuwsbrief verschijnt gemiddeld eens per drie weken en wordt verspreid via de projectpartners [Gedragswerk](#), [Ingrado](#) en [Ondersteuningsteam Zorg voor Jeugd](#). Voor suggesties en reacties kan je bij deze organisaties terecht.

Veel leesplezier gewenst!

IEDER KIND EEN SCHOOLINSCHRIJVING!

Jaaa!, was de reactie van Vivian Tevreden toen zij gepolst werd voor participatie in het project WEL in Ontwikkeling. Tevreden is directeur-bestuurder van Samenwerkingsverband Passend Primair Onderwijs regio Leiden (PPO Leiden). Ieder kind verdient een schoolinschrijving, is haar stellige overtuiging. 'Dat is een voorwaarde om je onderdeel te voelen van een gemeenschap.'

Dus diende PPO Leiden een aanvraag in bij het ministerie van OCW nu de subsidieregeling is opengesteld voor alle samenwerkingsverbanden in Nederland. 'Ik vind het heel mooi dat we mogen experimenteren, dat we niet op voorhand hoeven te weten wat we precies gaan doen. Het gaat om een groep kinderen met vaak een enorme historie; daar is geen pasklaar antwoord voor. Het enige wat vastligt is dat we met 5 kinderen aan de slag gaan, dat geldt voor elk samenwerkingsverband. Ook mooi dat we er drie jaar over mogen doen. Dat betekent dat we met rust en aandacht te werk kunnen gaan.'

Zorgen

In totaal staan 20.000 kinderen ingeschreven bij de 27 schoolbesturen die vallen onder PPO Leiden, 7 kinderen hebben geen schoolinschrijving en 38 kinderen bevinden zich in de risicofase. Dat zijn kinderen die 40 procent of meer van de onderwijstijd thuiszitten en het risico lopen volledig uit te vallen. Over beide groepen kinderen maakt Tevreden zich zorgen.

'Onder de kinderen zonder schoolinschrijving bevinden zich heel jonge kinderen die op 4-jarige leeftijd met zorgbehoefte de peuterspeelzaal verlaten hebben. Ouders zijn vanaf dat moment bezig hun kind ingeschreven te krijgen op een basisschool. Dat lukt vaak niet omdat scholen onvoldoende antwoord hebben op de ondersteu-

ningsvraag. Dit onttrekt zich aan het oog van leerplicht omdat deze kinderen nog niet leerplichtig zijn. Pas op 5-jarige leeftijd komen zij in beeld. Dan is vaak al veel schade aangericht en is er een jaar verloren gegaan. Ik wil ook voor deze kinderen een ontwikkel- of onderwijsplek hebben waar zij terecht kunnen zodra ze 4 worden. Daar gaan we op inzetten.'

'Dat betekent dat we met rust en aandacht te werk kunnen gaan'

Erbij horen

Tevreden benadrukt dat er in het aanbod voor alle kinderen gewerkt moet worden aan de drie opdrachten van het onderwijs: kwalificatie, socialisatie en persoonsvorming. 'Dat geldt dus ook voor de kinderen voor wie we binnen WEL in Ontwikkeling op zoek gaan naar mogelijkheden. Daar ben ik scherp op.'

Einddoel is wat Tevreden betreft dat de vijf kinderen weer ingeschreven staan op een school. 'Ik weet het', zegt ze, 'dat is een heel hoog doel, maar dat is waar we op inzetten. En daarnaast hoop ik dat de kinderen om wie het gaat weer het gevoel hebben erbij te horen.'

VRAGENUREN SUBSIDIEREGELING

Aan de vier online vragenuren voor uitleg over de nieuwe subsidieregeling voor niet-ingeschreven jeugdigen, hebben in totaal 49 samenwerkingsverbanden en vier gemeenten deelgenomen. We zijn blij met de grote belangstelling en het enthousiasme om aan de slag te gaan. De samenwerkingsverbanden die nog niet gereageerd hebben, zijn door Gedragswerk benaderd met de vraag of zij subsidie gaan aanvragen.

VAN THUISZITTEN NAAR SCHOOLAANWEZIGHEID

‘Kinderen hebben recht om deel te nemen aan onderwijs en wij hebben de plicht deze deelname mogelijk te maken. Daarom maak ik mij in samenwerking met anderen graag hard voor onder meer thuiszitterscasussen.’ Aan het woord is Denise Verhaaff, regiocoördinator en projectleider Hoogbegaafdheid van het samenwerkingsverband PassendWijs in de regio Arnhem.

Verhaaff geeft aan dat in samenwerking met gemeente, leerplicht en jeugdgezondheidszorg (JGZ) de afgelopen jaren is gezocht naar mogelijkheden om (dreigende) thuiszitters vroeger te signaleren, verkorte routes voor kinderen te realiseren en maatwerk vorm te geven, maar dat het effect nog onvoldoende is. De gedachte van WEL in Ontwikkeling spreekt haar aan. ‘Beweging creëren in situaties die zijn vastgelopen of waarin jeugdigen zich onvoldoende kunnen ontwikkelen. Aan de slag met individuele casussen en daar maatwerk voor organiseren, dat is wat leerplicht en wij al eerder als wens uitspreken.’

Inbedden

Het samenwerkingsverband PassendWijs vliegt het project wat breder aan, zoals Verhaaff dat noemt. Doel is dat:

- alle thuiszitters binnen de regio in beeld zijn van RBL, SWV en gemeenten;
- alle thuiszitters binnen de regio binnen 3 maanden een passende plek hebben.

Er wordt een interventieteam Schoolaanwezigheid ingericht waarin onderwijs, Jeugdwet, JGZ en het RBL samenwerken. Gegevensdeling is een aandachtspunt in de samenwerking. De begeleiding en middelen van

WEL in Ontwikkeling (WIO) zullen ingebed worden in deze aanpak. Vroegsignalering zal onderdeel uitmaken van de aanpak waarbij het onderscheid tussen geoorloofd en ongeoorloofd verzuim wordt losgelaten.

‘De werkateliers inspireren om out of the box te denken’

Het team dat aan de slag gaat, zal een aantal casussen selecteren waar maatwerk geleverd moet worden. Verhaaff: ‘De partijen die relevant zijn voor het beantwoorden van de hulpvraag van kind en ouders sluiten aan en maken gebruik van de mogelijkheden die WIO biedt om maatregelen in te zetten. Het overleg wordt ingebed in de bestaande overlegstructuur. De werkateliers die vanuit WIO worden georganiseerd inspireren om daarbij out of the box te denken. In het team

streven we ernaar dat functionarissen gelegitimeerd zijn wat betreft deelname en mandaat krijgen om middelen voor maatwerktrajecten in te zetten. Ouders en kind hebben een cruciale rol in dit traject.’

Anders in gesprek

Het blijft in Arnhem niet bij het maatwerk voor individuele casussen. Zo helpt de rechtstreekse consultatie van een jeugdpsychiater vanuit SWV PassendWijs om rond hoogbegaafdheid en angst anders met ouders in gesprek te gaan, zegt Verhaaff. ‘Samen onderzoeken we welke mechanismen er spelen, mogelijke grondslagen, wat de ondersteuning kan of moet zijn en wat er nodig is om thuiszitten te voorkomen of doorbreken. Ook wordt ingezet op de expertise binnen scholen en op het ontwikkelen van aanbod voor de emotionele ontwikkeling van kinderen.’

Er is inmiddels een opdrachtbeschrijving gemaakt die nog bevestigd moet worden door vertegenwoordigers van alle deelnemende partijen. Naar verwachting kan het project in januari 2023 echt van start.

CREATIEVE IDEEËN GENOEG

De aanvankelijke scepsis (weer een project!) van Fabiënne Smedinga is omgeslagen in enthousiasme voor WEL in Ontwikkeling. 'Het is echt mooi dat we heel breed mogen kijken naar oplossingen voor kinderen die thuiszitten.' Smedinga is teamleider van het OPDC en het Expertise-centrum van Samenwerkingsverband VO Fryslân Noard.

Binnen de werkgroep Thuiszitters van het Expertisecentrum werken consultants en leerplichtambtenaren nauw samen. De lijntjes zijn kort. Smedinga: 'In overleg met leerplicht kozen we voor WEL in Ontwikkeling voor vijf jongeren zonder schoolinschrijving, van wie we al een idee hebben hoe we beweging kunnen creëren.'

Creatieve ideeën genoeg, zegt Smedinga, maar vaak is geld de reden dat de beweging er nog niet is. 'Zo is er een jongere die een opleiding via het LOI zou willen doen. Een ander zit op dagbesteding en zou dolgraag zijn trekker-certificaat willen halen. Zijn ouders kunnen dat niet betalen. Het is toch prachtig dat we dat uit de middelen voor dit project kunnen financieren?'

Met dit certificaat kan hij zich verder ontwikkelen en kan hij stappen zetten richting arbeidsmarkt.'

Door out of the box te mogen denken, hoopt Smedinga voor meer jongeren oplossingen te kunnen vinden dan voor de vijf van dit project alleen. 'Ik realiseer me dat financiën een probleem zullen blijven. We kunnen het nu misschien oplossen voor vijf jongeren, wat prachtig is, maar voor de langere termijn zijn structurele middelen nodig. Ik hoop dat wat we binnen dit project ontdekken en ontwikkelen een grotere groep jongeren ten goede zal komen. De creativiteit en het enthousiasme in de werkateliers van WEL in Ontwikkeling sterken me in die hoop.'

3-FASENMODEL

Op basis van de ervaringen in de pilotregio's WEL in Ontwikkeling is het 3-fasenmodel ontwikkeld. Opvallend was dat in elke regio min of meer dezelfde stappen gezet zijn: het verkennen van de gezamenlijke

opdracht, de vraag beantwoorden 'hoe anders' en vervolgens een reis maken met ouders, kinderen en jongeren om leren en ontwikkelen mogelijk te maken. Eerst met één en daarna met meerdere. Om vervolgens

de analyse te maken van individuele casuïstiek naar regionale ontwikkeling. Deze fasering kan als handvat dienen voor samenwerkingsverbanden en gemeenten die samen hun reis gaan starten.

Vertragen om te versnellen

